VOORSTEL

zaaknummer:	735340
afdelingsnaam:	BenO-Ruimtelijke Kwaliteit
steller:	Michael van Riet Paap
telefoonnummer	035 629 2966
onderwerp:	Herzien bestuurlijk plan van aanpak Omgevingsvisie

Voorstel

1. Het herzien bestuurlijk plan van aanpak Omgevingsvisie (bijlage 1) vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van het Bestuurlijke plan van aanpak Omgevingsvisie waarover de gemeenteraad op 25 september 2019 heeft besloten, met uitzondering van de notitie Reikwijdte en Detailniveau (onderdeel Plan-MER);
2. In afwijking van de begroting 2021 de Omgevingsvisie in 2022 ter besluitvorming aan de raad aan te bieden en de werkzaamheden voor 2021 te concentreren op fase 1 (meeweten) en 2 (participatie over de toekomst van Hilversum) conform de planning van het college.
3. Een krediet te verlenen van € 250.000,- voor de extra lasten die samenhangen met de uitvoering van het herzien bestuurlijk plan van aanpak Omgevingsvisie, de begroting 2021 voor het budget voor het programma Omgevingswet met dit bedrag te verhogen ten behoeve van de Omgevingsvisie en dit ten laste te brengen van het begrotingssaldo;
4. Voor de uitvoering van fase 3 en 4 in 2022 een budget van €270.000 aan te melden voor de Kadernota 2021.
5. De hieronder opgenomen begrotingswijziging vast te stellen:

Progr	Omschrijving	2021 lasten	2021 baten	2021 saldo
1	Wonen en Leven (programma Omgevingswet)	250	0	250
5	Financiën en grondexploitaties (saldo begroting)		-250	-250
	Totaal begrotingswijziging	250	-250	0

Samenvatting

Het bijgevoegde herzien bestuurlijk plan van aanpak Omgevingsvisie (bijlage 1) heeft als doel om zo snel mogelijk in 2021 van start te gaan met het participatietraject van de Omgevingsvisie. Fase 1 (meeweten) en 2 (participatie over de toekomst van Hilversum) zullen in 2021 worden afgerond, terwijl fase 3 (officiële ter inzagelegging) en 4 (vaststelling) plaatsvinden in 2022.

Het schrijfteam van raadsleden dat dit plan van aanpak heeft opgesteld, heeft het college gevraagd om het herzien bestuurlijk plan van aanpak ter besluitvorming voor te leggen aan de raad in januari 2021. Daarbij is aan het college gevraagd nog twee zaken uit te werken en tevens ter besluitvorming aan te bieden: de planning van het plan van aanpak die tijdens het overleg van 18 december is besproken en het benodigde extra budget in 2021 (€250.000) en 2022 (€270.000) voor de uitvoering. In dit raadsvoorstel worden deze zaken nader toegelicht.

Tevens is een Metrokaart Visietrajecten (bijlage 2) bijgevoegd, waarin de samenhang tussen de verschillende visies waaraan op dit moment gewerkt (energietransitie, wonen, mobiliteit, economie) is aangegeven.

Inleiding

Op vrijdag 18 december 2020 hebben het ‘schrijfteam’ van raadsleden (Haitske van de Linde, Rob Docter, Jarno Deen en Marianne van Vliet), het collectief van bewonersorganisaties genaamd Hilversum Omgevingsvisie Participatie (HOP 2040) en de wethouder Ruimtelijke Ordening voor een laatste keer met elkaar gesproken over het herzien plan van aanpak voor de omgevingsvisie, dat door het ‘schrijfteam’ is opgesteld.

Het herzien plan van aanpak is de basis om in 2021 en 2022 in gezamenlijkheid – inwoners, maatschappelijke instellingen, bedrijven en het gemeentebestuur – te werken aan de Omgevingsvisie 2040 voor onze gemeente.

Op 18 december 2020 heeft het schrijfteam aan het college gevraagd nog twee onderdelen van het plan van aanpak nader uit te werken en deze punten samen met het opgestelde herzien plan van aanpak ter besluitvorming aan de raad voor te leggen in januari 2021. De twee onderdelen zijn:

1. De planning vanaf dit moment tot aan vaststelling van de Omgevingsvisie eind 2022/begin 2023;
2. Het extra budget dat nodig is om het plan van aanpak uit te voeren in 2021 en 2022.

Doel van dit voorstel

Het doel van dit voorstel is om de planning en het benodigde budget voor de uitvoering van het herzien plan van aanpak Omgevingsvisie door de raad goed te laten keuren. Zodra dat besluit is genomen start de uitvoering direct.

Het herzien bestuurlijk plan van aanpak (bijlage 1)

Het herzien bestuurlijk plan van aanpak is geschreven door een schrijfteam van raadsleden. Zij hebben hierbij het oorspronkelijke bestuurlijk plan van aanpak Omgevingsvisie uit september 2019 herschreven tot een versie die recht doet aan de situatie van dit moment. Hierbij hebben zij rekening gehouden met zowel de opmerkingen van veel raadsleden over de regierol van de raad op inhoud en proces, gemaakt tijdens de commissiebehandeling van oktober 2020, als met de wensen van HOP 2040 over een open en uitgebreid participatieproces. De wethouder Ruimtelijke Ordening en een aantal ambtenaren gaven input bij deze gesprekken, bijvoorbeeld als het ging om de uitvoerbaarheid van het plan van aanpak.

Op 18 december is afgesproken dat het college nog twee zaken zou uitwerken en deze ter besluitvorming voorlegt aan de raad: de in het overleg besproken planning van het plan van aanpak en het benodigde extra budget in 2021 en 2022. Daarover gaat de rest van dit voorstel.

Planning Omgevingsvisie en andere visietrajecten

Het herzien plan van aanpak verdeelt het proces om te komen tot een Omgevingsvisie in vier fasen (zie ook pagina 32). In 2021 worden fase 1 en 2 afgerond. Tijdens fase 1 worden voorbereidende werkzaamheden getroffen voor de participatie in fase 2, onder meer door de raad, inwoners en andere belanghebbenden te informeren over het participatieproces en feitelijke informatie over trends en ontwikkelingen in Hilversum te verstrekken. Deze fase wordt afgesloten met een raadsbesluit waarin wordt vastgesteld wat de belangrijkste thema’s, trends en ontwikkelingen zijn en dit vormt een gezamenlijke basis voor fase 2.

In fase 2 vindt de brede participatie van de gehele Hilversumse samenleving plaats, onder begeleiding van een extern onafhankelijk participatiebureau. Fase 2 wordt afgesloten met een raadsbesluit gebaseerd op de opbrengsten uit de participatie. Met dit raadsbesluit wordt de definitieve denkrichting voor een ontwerp-Omgevingsvisie vastgesteld ten behoeve van fase 3.

Fase 3 start in 2022. Deze fase betreft het opstellen van een ontwerp-Omgevingsvisie door het college. Hierin worden ontwerpkeuzes voor de toekomst van Hilversum gemaakt. De ontwerp-Omgevingsvisie wordt nadat de raadscommissie in de gelegenheid is gesteld hierover een advies te geven formeel ter inzage gelegd. Via de wettelijk voorgeschreven procedure kunnen daarop zienswijzen worden ingediend.

Fase 4 betreft de behandeling en vaststelling van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad en vindt plaats in 2023.

Hieronder zijn de planning van de Omgevingsvisie en sectorale visies schematisch weergegeven. Hierbij hoort als disclaimer dat de planning van een aantal sectorale visies bij het schrijven van dit voorstel nog onderwerp van politiek gesprek zijn en nog kan wijzigen. Bijlage 3 bevat een gedetailleerde planning voor het proces van de Omgevingsvisie, waarin alle te nemen stappen op exacte data zijn ingevuld.

Maand	Participatie	Beeldvorming Raad	Oordeelsvorming Raad	Besluitvorming Raad
Januari 2021		• BVS Economisch perspectief	• Raadsvoorstel incl. Planning en begroting voor bij bestuurlijk PvA	• Raadsvoorstel incl. Planning en begroting voor bij bestuurlijk PvA
Februari 2021		• RIB over samenvatting Plan van aanpak participatie fase 2		
Maart 2021	• Participatie Omgevingsvisie	• Avondvullende BVS met raad over thema's, feiten, cijfers & trends en ontwikkelingen. Sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen (SWOT) en over SDG's[1]		
April 2021	• Participatie Omgevingsvisie	• BVS plan van aanpak participatie fase 2	• Mobiliteitsvisie (richtinggevende denklijn) • Economisch perspectief • Raadsvoorstel update Omgevingsfoto	• Mobiliteitsvisie (richtinggevende denklijn) • Economisch perspectief • Raadsvoorstel update Omgevingsfoto
Mei 2021	• Participatie Omgevingsvisie		• Programma energietransitie 2021-2025	
Juni 2021	• Participatie Omgevingsvisie	• BVS opbrengst participatie fase 2 wijkgesprekken	• Woonvisie	• Programma energietransitie 2021-2025 • Woonvisie (juni of juli)
Juli, augustus, september 2021	• Participatie Omgevingsvisie			

[1] SDG staat voor Sustainable Development Goals. Deze werelddoelen van de Verenigde Naties worden genoemd in het Plan van Aanpak.

Oktober 2021		• BVS evaluatie/denkrichting en participatie fase 2		
November 2021			• Koersdocument + evaluatie opbrengst participatie fase 2	
December 2021				• Koersdocument + evaluatie opbrengst participatie fase 2
Juni 2022			• Advisering commissie over concept-Omgevingsvisie	
Augustus/september 2022	• Formele inspraakprocedure concept Omgevingsvisie			
December 2022			• Omgevingsvisie	
Januari 2023				• Omgevingsvisie

Samenhang tussen de verschillende visies
Parallel aan het proces van de Omgevingsvisie lopen er sectorale visietrajecten voor o.a. energietransitie, wonen, mobiliteit en economie. Op pagina 35 en 36 van het herzien plan van aanpak wordt ingegaan op de samenhang tussen de verschillende visietrajecten. De aanpak in Hilversum is conform de benaderingswijze die ook in de Omgevingswet wordt gehanteerd: je kunt gelijktijdig (en cyclisch) werken aan een integrale visie (Omgevingsvisie) én aan thematisch beleid (bijvoorbeeld de Woonvisie). De kunst is om in de thematische visies focus te houden op het onderwerp en tegelijkertijd zicht te houden op het geheel. Dat gebeurt door de thematische visies ook te zien als ingrediënt voor de Omgevingsvisie. Dit is de kern van integraal werken en vraagt om een goede organisatie, een duidelijk spoorboekje voor de raad en dat alle belanghebbenden begrijpen hoe de trajecten zich tot elkaar verhouden. Om de samenhang tussen de verschillende visies in één overzicht te laten zien is een Metrokaart Visietrajecten gemaakt (zie bijlage 2).

Financiën, middelen & capaciteit

De oorspronkelijke meerjarenbegroting voor het programma Omgevingswet, waaruit ook de kosten voor de Omgevingsvisie worden gedekt, zag er in 2018 en jaren daarna als volgt uit:

2018	2019	2020	2021	2022
€750.00	€1.000.000	€750.000	€350.000	€350.00

Het budget is in 2021 ruim gehalveerd ten opzichte van 2020, omdat tijdens het opstellen van de begroting in 2018 werd verwacht dat de implementatie van de Omgevingswet in 2021 grotendeels gereed zou zijn. Ook was de verwachting dat de Omgevingsvisie eind 2020 af zou zijn.

De situatie aan het begin van 2021 is anders dan verwacht. De inwerkingtreding van de wet is uitgesteld door het Rijk en voor de Omgevingsvisie willen alle betrokkenen nu meer tijd nemen. In 2021 en 2022 vraagt de Omgevingswet als geheel en de Omgevingsvisie in het bijzonder daarom meer tijd en inzet dan is begroot.

Het beschikbare bedrag uit de begroting 2021 van €350.000 is in volledigheid nodig voor werkzaamheden rond de implementatie van de Omgevingswet, exclusief de Omgevingsvisie. Denk hierbij aan het inrichten

van systemen, processen en opleidingen. Het begrootte bedrag is daarmee onvoldoende om het herzien plan van aanpak voor de Omgevingsvisie te bekostigen.

Wat in principe nodig is, is het terugdraaien van de ruime halvering van het budget van de Omgevingswet voor 2021. Op verzoek van het schrijfteam heeft het college scherp gekeken naar enerzijds de kosten en anderzijds mogelijke dekking, bijvoorbeeld door overheveling van budget voor de omgevingswet uit 2020. Dit heeft als resultaat:

Kostenposten Omgevingsvisie 2021	Bedrag
Uitvoeren participatieproces fase 1 en 2 *Hieronder vallen*: inhuur externe procesbegeleider, organisatie fysieke en online participatiebijeenkomsten en inhoudelijke werkzaamheden zoals productie deelproducten, uitwerking Sustainable Development Goals en de verzameling en inkoop van data.	€220.000
Inhuur extern communicatieadvies *Hieronder vallen:* de communicatieadviseurs die de gemeente bovenop de vaste formatie inhuurt. In het uitgebreide participatieproces wat plaatsvindt in 2021 is grondige communicatie van groot belang.	€180.000
Overheveling budget Omgevingswet 2020 *Toelichting:* Vanwege de vertraging van de invoering van de Omgevingswet en de vertraging van de Omgevingsvisie in 2020 (en het dus niet uitvoeren van de eerder geplande participatieactiviteiten in 2020) is het voorstel om het resterende bedrag uit 2020 over te hevelen naar 2021. Dit voorstel zal conform de financiële verordening ten tijde van de behandeling van de jaarrekening 2020 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.	- €150.000
Totale kosten 2021	€250.000

Middels dit voorstel wordt de raad gevraagd een krediet te verlenen van € 250.000 en de begroting 2021 voor het budget voor het programma Omgevingswet met dit bedrag te verhogen ten behoeve van de Omgevingsvisie. Voorgesteld wordt om deze begrotingswijziging ten laste te brengen van het begrotingssaldo. Het begrotingssaldo is thans 4,2 mln negatief. Het college doet dit voorstel met de nodige gereserveerdheid. Het negatieve begrotingssaldo enerzijds en de onontkoombare extra lasten vanuit het Plan van Aanpak anderzijds heeft het college als een dilemma ervaren. Het college ziet binnen de begroting geen aanvullende mogelijkheden om de extra lasten van het Plan van Aanpak te kunnen dekken. Gezien de afspraken die er tussen het schrijfteam van raadsleden en HOP2040 zijn gemaakt, ziet het college geen andere mogelijkheid dan dit voorstel aan de gemeenteraad voor te leggen.

In 2022 worden er voor de uitvoering van fase 3 en 4 ook kosten gemaakt. Het college verwacht bij de Kadernota 2021 een aanmelding van ca 270.000 euro voor beide fases te doen.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

D. Emmer P.I. Broertjes

Bijlagen

1. Herzien plan van aanpak Omgevingsvisie 2021 en 2022
2. Metrokaart visietrajecten
3. Gedetailleerde planning Omgevingsvisie